

Suuremad luht-taimistud on enamasti madalamal asuvail orulammidel, milledest kõige laiemad Nõo kirikust kagus olev orulaiend Karujärvede ümbruses ja Tässvere luht samanimelise küla ja Külitse küla vahel. Siit lõigatakse praegu turvast. Elva ürgoru lamm muutub põhjapoolses osas suureks Lauge sooks, mida katavad peaaesjalikult lõikheinastud, kus kasvavad aga ka sookased, rabakad ja mõni üksik soomänd.

Elva suvituskoha ümbruses ja sellest loode poole ulatuval liivalal esinevad nõmmetaimistud: kuiv männimets kanarbiku ja palukatega.

Loomad. Suuremaid kiskjaid elajaid — karusid, hunte — ei ole kihelkonnas juba umbes 60 aastat nähtud. Metsade vähenemine on viinud ka vähemad metsloomad — kitsed, rebased — pea täielikule hävimisele. Rohkemal arvul on püsinud ainult oravaid ja jänesid. Ka linnuliikide poolest pole kihelkonna metsad rikkad. Isegi suur kanakull näidata end harva. Kaladest tuleb ette jõgedes ja järvedes hauged, ahvenaid, särki, kokri, latikaid, lutse jne.

Maastikud. Iseloomulise maastikuna võiks nimetada kõige pealt lagedat lainjat ala kihelkonna põhjaosas, Tartu linnast läänes ja edelas, kus reljeef vähe vahelduv, taimkatte moodustavad peaaesjalikult lagedad viljaväljad ning luhad ja asulad levivad ühtlase tiheda võrguna. Hoopis teiselaadilist pilti pakub kinkmaastik kihelkonna lääneosas — just oma vahelduva reljeefi ja taimkatte poolest. Viimaks võiks veel nimetada iseäralise maastikulise ühikuna ürgorustikku kihelkonna idaosas, mis osalt meelde tuleb eelnimetatud lainjat ala Tartu linna ümbruses.

4. Inimene.

Elamud ja asulad. Vana, tüübilise eesti taluelamu kõrval näeme kihelkonnas juba rohkesti uuemaviisilisi elamuid — rehetoast eraldi seisvaid, kõrgemaid, avaramaid ehitusi suuremate akendega ja täisviilulise laastkatusega. Tube on seesuguses elamus 3—6, mis tunduvat valgema ning puhtama. Põrandad on elutubades laudadest, köökides enamasti telliskividest või semendist. Laed ja seinad harilikult katmata.

Kõrvalhooned ehitatakse suuremalt jaolt põllukivist, viimasel ajal ka punasest savist, ja kaetakse laastkatustega.

Suuremal osal taludel asuvad hooned ümber keskõue, mille keskel on kaev. Elutoa otsas või taga on eraldiseisev ja taraga piiratud viljapuu-aed. Õue jaotust puhtaks õueks ja karja-õueks tuleb ette ainult üksikuil taludel. Õue piirab rõht-tara, aga juurvilja-aiad ja põllud on lahtised.

Asulad levivad pea ühtlase tihedusega üle kogu kihelkonna. Erandiks on ainult kihelkonna loodepoolne nurk, kus lai Lauge soo moodustab pea täiesti asustamata ala. Suurem osa külasid on hajaküla tüüpi. Luke küla on tüübiline sumbküla, kuna Tõravere küla moodustab elamute ahela piki Elva ürgoru veeru.